

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА ФОРМУВАННЯ СЕРЕДНОМІСЯЧНОЇ НОМІНАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ШТАТНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Кобзарєва Г.Ю.

Науковий керівник: Федорова В.О., к.е.н.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Для населення України одним з головних факторів, який впливає на життя та їх добробут є рівень заробітної плати. Щоб цей показник був сформований достатньо правильно, і можна б було зробити прогноз на майбутнє, необхідно дослідити фактичний рівень заробітної плати, її динаміку, а також здійснити прогноз на короткостроковий та довгостроковий періоди для прийняття обґрунтованих рішень. Саме тому моделювання впливу факторів на формування номінальної заробітної плати штатних працівників є актуальним завданням.

В літературних джерелах [1-4] представлено різні точки зору на фактори, що здійснюють вплив на номінальну заробітну плату штатних працівників. Однак наведений перелік не є достатньо обґрунтованим та потребує уточнення.

З метою встановлення факторів, які найбільше впливають на формування номінальної заробітної плати штатних працівників пропонується скористатися методом апріорного ранжирування [5], що базується на експертній грошовій оцінці факторів групою фахівців, компетентних у досліджуваній області.

Респондентам було запропоновано з переліку чинників обрати найбільш значимі. Перелік містить 15 найменувань, кожному з яких потрібно було присвоїти ранг: найбільш важливому – 1, менш важливому – 2 тощо.

За результатами опитування фахівців отримані наступні результати встановлення факторів, що впливають на рівень номінальної заробітної плати штатних працівників: найбільшу значимість має фактор «рівень інфляції», який становить найменшу суму рангів, тобто – 16; на другому місці «динаміка ВВП» – 19, на третьому місці – «мінімальна заробітна плата» – 25. Найменше значення присвоєно фактору «ставка податків», який має найбільшу суму рангів – 142.

Оцінку загального ступеня узгодженості відповідей фахівців було здійснено за допомогою коефіцієнта конкордації, що прийняв значення 0,9. Для оцінки значущості коефіцієнта конкордації був використаний критерій Пірсона (отримане значення 130,4 при табличному значенні 14,9).

Для моделювання впливу обґрунтованих факторів на середньомісячну номінальну заробітну плату працівників пропонується скористатися методом парного кореляційного аналізу.

З його допомогою розраховуємо показники тісноти зв'язку і параметри рівнянь парної регресії між середньомісячною заробітною платою та факторами, що її визначають, при прямолінійній формі зв'язку (табл. 1).

Парні рівняння регресії

Показники	Лінійна форма зв'язку	
	рівняння залежності	тіснота зв'язку
Номінальний ВВП, тис. грн.	$C_{зп} = 270,67 + 0,0018 \cdot \text{ВВП}_{\text{ном}}$	0,77
Індекс інфляції	$C_{зп} = 149,12 - 0,2653 \cdot I_i$	0,34
Мінімальна заробітна плата, грн.	$C_{зп} = 2,5878 \cdot \text{ЗП}_{\text{мін}} - 25,65$	0,99
Прожитковий мінімум, грн.	$C_{зп} = 3,1805 \cdot \text{ПрожМін} - 556,43$	0,99

Аналіз тісноти парної кореляційної залежності показує, що жоден з відібраних факторів не пояснює повною мірою всі причини зміни середньомісячної заробітної плати. Найбільший вплив мають такі показники, як мінімальна заробітна плата й прожитковий мінімум.

На підставі даного аналізу, враховуючи, що жоден фактор не може бути використаний в повній мірі для встановлення шуканої залежності, пропонується в межах подальших досліджень провести множинний регресійний аналіз, при цьому форма зв'язку вибирається за більшим значенням коефіцієнта регресії.

Література:

1. Луняк І.В. Статистичне оцінювання та прогнозування середнього рівня заробітної плати в Україні / І.В. Луняк // Економіка та підприємництво: зб. наук. праць молодих учених та аспірантів. – 2011. – Вип. 26. – С. 358-368.
2. Бараник З.П. Функціонування ринку праці: статистична оцінка: монографія / З.П. Бараник. – К. : КНЕУ, 2007. – 392 с.
3. Соколик М.П. Короткостроковий прогноз заробітної плати в Україні / М.П. Соколик // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 1. – С. 93-108.
4. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: навч. посіб. / А.М. Єріна. – К. : КНЕУ, 2001. – 170 с.
5. Браверман Э. М. Математические модели планирования и управления в экономических системах / Э.М. Браверман. – М.: Наука, 2006. – 366 с.

ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВУЗІВ І ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Лубенська А.В.

*Науковий керівник: Єрофеєнко Л.В., к.ю.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

У сучасному світі питання працевлаштування випускників вищих навчальних закладів є досить актуальним та викликає велику кількість обурень дипломованих фахівців, що тільки-но отримали кваліфіковану освіту. Проте поняття працевлаштування є досить неоднозначним. Під ним можна розуміти як працевлаштування за отриманою спеціальністю, так і звичайне робоче місце, незалежно від того відповідає воно кваліфікаційному рівню випускника вищого